

IV Polskie Sympozjum Herpetologiczne

Książka abstraktów

Redakcja naukowa: Aleksandra Kolanek

Redakcja techniczna: Natalia Juras

Korekta językowa: Natalia Deptuła

Recenzenci (Komitet Naukowy):

prof. dr hab. Wiesław Babik (Uniwersytet Jagielloński)

dr hab. Janusz Kloskowski (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu)

prof. dr hab. Maria Ogielska (Uniwersytet Wrocławski)

dr hab. Maciej Pabijan (Uniwersytet Jagielloński)

prof. dr hab. Jacek M. Szymura (Uniwersytet Jagielloński)

Organizatorzy:

Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX

Partnerzy:

ACO Sp. z o.o.

Zakład Biologii Ewolucyjnej i Ochrony Kręgowców UWr

Komitet Organizacyjny:

Natalia Juras (Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX)

Aleksandra Kolanek (Uniwersytet Wrocławski, Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX)

Ewa Pacholik (Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX)

Aleksandra Puchtel (Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX)

dr Beata Rozenblut-Kościś (Uniwersytet Wrocławski)

Edyta Turniak (Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX)

Patroni:

Dziekan Wydziału Nauk Biologicznych UWr (patronat honorowy)

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu (patronat honorowy)

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu (patronat honorowy)

Magazyn Przyrodniczy „Salamandra” (patronat medialny)

Wydawca:

Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX

ul. Opolska 41/1, 52-010 Wrocław

e-mail: towarzystwo.natrix@gmail.com

www.natrix.org.pl

SOBOTA 26.11.2022 r.

8:30-10:00 rejestracja

10:00-10:10 oficjalne rozpoczęcie Sympozjum

10:10-10:50 wykład inauguracyjny

„Wybór siedlisk reprodukcyjnych przez płazy: pułapki ekologiczne,
konsekwencje dla ekosystemów i ochrony gatunkowej”, -
dr hab. Janusz Kloskowski, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

10:50-11:30 SESJA 1:

1. Występowanie żaby zwinki (*Rana dalmatina*) w Magurskim Parku Narodowym i okolicach
Zajęc B., Purwin Z., Solecki A., Różański J., Wałach K., Bieniara M., Basista K., Szymura J.M.
2. Słabe zasiedlenie potencjalnych zbiorników rozrodczych płazów w północno-zachodniej
części województwa zachodniopomorskiego
Purwin Z., Wałach K., Mołoniewicz L., Solecki A., Zajęc B.

11:30 - 12:00 przerwa kawowa

12:00 - 13:00 SESJA 2:

3. Zaskroniec rybołów (*Natrix tessellata*) w Polsce – dotychczasowy stan wiedzy
i przyszłe kierunki badań
Zajęc B., Purwin Z., Bury S., Matusiak R., Solecki A., Mołoniewicz,
Duraj M., Tomaszewski K., Wałach K., Wąchala P., Pabijan M., Jablonski D.
4. Modelowanie potencjalnego zasięgu jaszczurki zielonej (*Lacerta viridis*) w Polsce
Zajęc B., Mołoniewicz L., Elbing K., Jablonski D.
5. Ocena jakości potencjalnych siedlisk jaszczurki zielonej (*Lacerta viridis*) w Polsce
Purwin Z., Wałach K., Nowak Z., Banach S., Mołoniewicz L., Wąchala P., Zajęc B.

**13:00 - 15:00 przerwa obiadowa (mapa miejsc
obiadowych znajduje się na stronie Sympozjum)**

15:00-16:00 SESJA 3:

6. Determinacja płci u płazów – dlaczego to takie skomplikowane?
Frętczak M., Kaczmarski M., Tryjanowski P., Szkudelska K.
7. Zmiany w systemach genetycznych żab zielonych (*Pelophylax esculentus* complex)
na przestrzeni 50 lat
Kolenda K., Kaczmarski M., Ogielska M.
8. Badania historycznych prób tkanek płazów na obecność *Batrachochytrium dendrobatidis* w Polsce
Jakóbiak J., Fernández Meléndez E., Purwin Z., Joško P., Podkowa D., Kolenda K.,
Rozenblut-Kościński B., Ogielska M., Pabijan M.

16:00 - 17:30 SESJA POSTEROWA + przerwa kawowa:

I. Dymorfizm płciowy w morfologii zewnętrznej i wewnętrznej węża *Dendrelaphis pictus* (Gmelin, 1789) (Colubridae) z Indonezji.

Walenta E., Skórzewski G., Kotusz J.

II. Kolonizacja i monitoring płazów w zbiornikach rozrodczych za Kampusem 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2019–2022

Wałach K., Purwin Z., Bieniara M., Stawiarski C., Pabijan M.

III. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) a ochrona herpetofauny w Krakowie

Wąs J., Solecki A.

IV. Oszacowanie liczebności dwóch populacji rozrodczych ropuchy zielonej *Bufo viridis* w Poznaniu z wykorzystaniem fotoidentyfikacji - wyniki wstępne

Gruszka D., Kaczmarek J.M., Szala K., Kaczmarek M.

V. Pustynny krokodyl z Mauretanii – jaki gatunek?

Sieredzki E.

VI. Serpentowirusy (Nidovirales)- nowe zagrożenie w hodowlach węży i innych gadów

Skowron I., Warguła J., Wieczorek B., Nowacka B., Bargłowicz A.

VII. Sztuczne kryjówki jako miejsca międzygatunkowych interakcji – wstępne wyniki badań

Kolonek A., Szulc B., Bury S.

VIII. Wpływ zmienności środowiska na zmianę ubarwienia płazów i gadów w Europie

Warguła J., Baran A., Nawacka B., Nowacińska J., Bargłowicz A., Skowron I., Sikora B.

IX. Zanieczyszczenie mikroplastikami kijanek żaby trawnej (*Rana temporaria*) w rejonie Zielonej Góry

Szkudlarek M., Najbar B.

X. Zastosowanie kryteriów oceny kondycji (condition scoring) węży w badaniach terenowych - badania pilotażowe

Bieniara M., Bury S.

XI. Zdarzenia geotektoniczne w Afryce a ewolucja rodzaju *Crocodylus*

Sieredziński E.

16:15 - 19:15 WARSZTATY KOMPUTEROWE (obowiązują wcześniejsze zapisy)

od 20:00 - część nieoficjalna - PUB Salonik Smaku ul. Braniborska 2/10

NIEDZIELA 27.11.2022 r.

9:30 - 10:30 SESJA 4:

9. Tajemnica Tęczowego Węża: *Wonambi naracoortensis* i położenie systematyczne Madtsoiidae
Sieredziński E.
10. Efekt Łazarza i Allocaudata – czy możliwe jest znalezienie współczesnych przedstawicieli
i o potencjalnych implikacjach takiego odkrycia?
Sieredziński E.
11. Wieloletnie obserwacje *Varanus bangonorum* (Welton, Travers, Siler & Brown, 2014)
(Squamata: Varanidae) w prowincji Occidental Mindoro, Filipiny
Zdunek P., Webb M.S.

10:00 - 11:00 przerwa kawowa

11:00 - 12:00 SESJA 5:

12. Zmiany intensywności migracji płazów w ciągu 10 lat czynnej ochrony
w Łęgnowie w Bydgoszczy
Szulc B.
13. Translokacja populacji ropuchy zielonej *Bufo viridis* w Poznaniu
Kaczmarski M., Kaczmarek J., Tryjanowski P.
14. Projekt SzuwarWarszawski w kontekście ochrony miejskich płazów
Poławski Ł.

12:00 - 12:15 przerwa kawowa KRÓTKA – w trakcie panelu dyskusyjnego sala
z poczęstunkiem będzie cały czas dostępna dla uczestników

12:30-15:30 PANEL DYSKUSYJNY OCHRONA PŁAZÓW I GADÓW

prowadzący: dr Lech Krzysztofiak, dr Anna Krzysztofiak

Panel złożony będzie z trzech części o podobnej strukturze:

krótka prezentacja (studium przypadku), a następnie swobodna dyskusja z uczestnikami.

Pytania wiodące, na które odpowiedzi poszukamy wspólnie w trakcie panelu:

1. Jak skutecznie chronić płazy i gady?
2. Na czym powinien polegać monitoring płazów i gadów?
3. Czy obecne przepisy prawne dotyczące ochrony zwierząt, w tym płazów i gadów, są jasne i wystarczające?

Zachęcamy wszystkich uczestników do zgłaszania swoich pomysłów do dyskusji. Podczas Sympozjum kluczowe wnioski, rozwiązania i problemy zostaną spisane i włączone do istniejących prac nad apelem do władz samorządowych, a także kontynuowane w nowo powstającej platformie współpracy polskiego środowiska herpetologicznego.

15:20 - 15:30 oficjalne zakończenie Sympozjum,

zaproszenie Uczestników do dalszych prac

Od 16:30 - nieoficjalna część dla chętnych (samodzielny dojazd): Krótkie (ok.30-45 min) spotkanie terenowe dotyczące przebudowy ulicy Chopina na potrzeby ochrony populacji płazów na wrocławskim Zalesiu (spotkanie konsultacyjne przedstawicieli TH NATRIX oraz ACO sp. z o. o.). Zachęcamy do wcześniejszego zapoznania się z artykułem: https://www.kp.org.pl/images/pp/artyku%C5%82y_od_2019/4_2020_XXXI_4/Aleksandra%20Kolanek.pdf

Spotykamy się o 16:30 na parkingu obok ul. Fryderyka Chopina 32, 51-609 Wrocław, Polska

Spis treści

Występowanie żaby zwinki (<i>Rana dalmatina</i>) w Magurskim Parku Narodowym i okolicach	9
Słabe zasiedlenie potencjalnych zbiorników rozrodczych płazów w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego	10
Zaskroniec rybołów (<i>Natrix tessellata</i>) w Polsce – dotychczasowy stan wiedzy i przyszłe kierunki badań	11
Modelowanie potencjalnego zasięgu jaszczurki zielonej (<i>Lacerta viridis</i>) w Polsce	12
Ocena jakości potencjalnych siedlisk jaszczurki zielonej (<i>Lacerta viridis</i>) w Polsce	13
Determinacja płci u płazów – dlaczego to takie skomplikowane?	14
Zmiany w systemach genetycznych żab zielonych (<i>Pelophylax esculentus</i> complex) na przestrzeni 50 lat	15
Badania historycznych prób tkanek płazów na obecność <i>Batrachochytrium dendrobatidis</i> w Polsce	16
Tajemnica Tęczowego Węża: <i>Wonambi naracoortensis</i> i położenie systematyczne Madtsoiidae	17
Efekt Łazarza i Allocaudata – czy możliwe jest znalezienie współczesnych przedstawicieli i o potencjalnych implikacjach takiego odkrycia?	18
Wieloletnie obserwacje <i>Varanus bangonorum</i> (Welton, Travers, Siler & Brown, 2014) (Squamata: Varanidae) w prowincji Occidental Mindoro, Filipiny	19
Zmiany intensywności migracji płazów w ciągu 10 lat czynnej ochrony w Łęgowie w Bydgoszczy	20
Translokacja populacji ropuchy zielonej <i>Bufo viridis</i> w Poznaniu	21
Projekt SzuwarWarszawski w kontekście ochrony miejskich płazów	22
Zastosowanie kryteriów oceny kondycji (<i>condition scoring</i>) węży w badaniach terenowych - badania pilotażowe	24
Oszacowanie liczebności dwóch populacji rozrodczych ropuchy zielonej <i>Bufo viridis</i> w Poznaniu z wykorzystaniem fotoidentyfikacji – wstępne wyniki	25
Sztuczne kryjówki jako miejsca międzygatunkowych interakcji – wstępne wyniki badań	26
Zdarzenia geotektoniczne w Afryce a ewolucja rodzaju <i>Crocodylus</i>	27

Pustynny krokodyl z Mauretanii – jaki gatunek?	28
Zanieczyszczenie mikroplastikiem kijanek żaby trawnej (<i>Rana temporaria</i>) w rejonie Zielonej Góry	29
Dymorfizm płciowy w morfologii zewnętrznej i wewnętrznej węża <i>Dendrelaphis pictus</i> (Gmelin, 1789) (Colubridae) z Indonezji.	30
Kolonizacja i monitoring płazów w zbiornikach rozrodczych za Kampuszem 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2019–2022	31
Wpływ zmienności środowiska na zmianę ubarwienia płazów i gadów w Europie	32
Serpentowirusy (Nidovirales) - nowe zagrożenie w hodowlach węży i innych gadów	33
Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) a ochrona herpetofauny w Krakowie	34

Modelowanie potencjalnego zasięgu jaszczurki zielonej (*Lacerta viridis*) w Polsce

Species distribution modeling of eastern green lizard (*Lacerta viridis*) in Poland

Bartłomiej Zająć¹, Lara Mołoniewicz², Kerstin Elbing³, Daniel Jablonski⁴

¹ Instytut Nauk o Środowisku, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Biologii, ul. Gronostajowa 7, 30-387 Kraków

² Koło Przyrodników Studentów UJ, Uniwersytet Jagielloński, ul. Gronostajowa 7, 30-387 Kraków

³ Verband Biologie, Biowissenschaften und Biomedizin, VBIO Geschäftsstelle Berlin, Luisenstraße 58/59, 10117 Berlin

⁴ Department of Zoology, Ilkovičova 6, Mlynská dolina, Comenius University in Bratislava, 842 15 Bratislava, Slovakia

Słowa kluczowe: jaszczurki, gady, zasięg, temperatura, doliny rzek, MaxEnt, ekologia

Jaszczurka zielona (*Lacerta viridis*) jest jednym z najbardziej kontrowersyjnych pod względem statusu gatunków na listach krajowej fauny. Gatunek ten był stwierdzany przed II Wojną Światową, jednak jedyne pewne, istniejące do dziś stanowiska znajdują się obecnie poza granicami kraju. W przypadku pozostałych nie zachowały się okazy dowodowe, brak jest precyzyjnych lokalizacji tych stanowisk, bądź istnieją poważne wątpliwości co do poprawności oznaczenia lub pochodzenia okazów. Częstym argumentem przeciwko zaliczaniu jaszczurki zielonej do polskich gadów, nawet o statusie gatunku wymarłego, są niekorzystne warunki klimatyczne w porównaniu do miejsc, gdzie gatunek ten obecnie występuje. W celu przetestowania tej hipotezy stworzono Model Dogodności Siedliska (*Habitat Suitability Model*) dla jaszczurki zielonej w Europie, oparty o dostępne dane o obecnym rozmieszczeniu gatunku oraz rastrowe warstwy parametrów klimatycznych z końca XX w. Wyniki modelowania wskazują, że choć obecnie w większości obszaru Polski warunki klimatyczne nie odpowiadają temu gatunkowi bądź znajdują się w najniższym zakresie jego tolerancji, to są w naszym kraju również miejsca o warunkach zbliżonych do typowych dla zwartego zasięgu jaszczurki zielonej. Największym potencjalnym obszarem występowania jaszczurki zielonej jest skrajnie zachodnia część województwa lubuskiego, w dolinach Nysy Łużyckiej i Odry. Występują ponadto mniejsze, wyspowe obszary o stosunkowo wysokich wartościach dogodności siedliskowej, skoncentrowane głównie w dolinie Wisły. Choć wyniki modelowania nie są dowodem na występowanie jaszczurki zielonej w Polsce, to pokazują, że ze względów klimatycznych nie jest ono wykluczone, oraz wskazują, na których obszarach kraju należy skoncentrować ewentualne poszukiwania. Aby usprawnić poszukiwania zainteresowanym osobom, w prezentacji przedyskutowano krótko również preferencje siedliskowe gatunku oraz różne, niesprawdzone informacje odnośnie ekologii jaszczurki zielonej, które krążą w polskiej literaturze i społeczności herpetologów.

W 2023 ROKU
DO SPRZEDAŻY
TRAFI **NOWY
KLUCZ**

DO OZNACZANIA PŁAZÓW I GADÓW POLSKI

*Jedyna tak aktualna
i profesjonalna publikacja
przystępna zarówno dla
zawodowców, jak i amatorów*

**ŚLEDŹ NAS NA FACEBOOKU,
ŻEBY DOWIEDZIEĆ SIĘ WIĘCEJ!**

